

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL ECONOMIEI ȘI FINANTELOR

CABINET MINISTRU

Nr. 249132/20 octombrie 2008

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI EGALITĂȚII DE ȘANSE

CABINET MINISTRU

Nr. 3156563 /20 octombrie 2008

Domnului Călin POPESCU-TĂRICEANU
PRIM - MINISTRU AL ROMÂNIEI

Stimate domnule Prim-Ministru,

Prin prezenta scrisoare transmitem informațiile solicitate de Președintele României, prin adresa nr.5/5681/17.10.2008, ca urmare a adoptării de către Parlament a următoarelor acte normative:

- ✓ Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ;
- ✓ Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale;
- ✓ Legea pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului.

Cu privire la cele solicitate vă supunem atenției următoarele:

1. Potrivit Legii de aprobare a Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 cadrele didactice din învățământul preuniversitar și universitar de stat vor beneficia de creșteri salariale suplimentare celor aprobate prin OG nr. 15/2008 după cum urmează:

- ✓ 55 % profesorii universitari;
- ✓ 37 % personalul didactic din învățământul universitar (conferențieri, lectori, preparatori, etc.) și preuniversitar.

Cheltuielile de personal suplimentare generate de aceste creșteri salariale sunt de:

- ✓ **711 milioane lei** pentru lunile noiembrie și decembrie ale trimestrului IV **2008** ceea ce reprezintă 0,14 % din PIB;
- ✓ **4.265 milioane lei** pentru întreg anul **2009**, respectiv 0,74 % din PIB.

Trebuie precizat că finanțarea pentru cheltuielile cu învățământul se efectuează astfel:

- ✓ pentru cel universitar de stat de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului sub forma transferurilor între unități (finanțarea de bază);
- ✓ pentru cel preuniversitar de stat de la bugetele locale prin bugetele unităților administrativ-teritoriale [din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată (salariile personalului didactic) și din veniturile proprii ale bugetelor locale (celelalte cheltuieli)].

Prezentăm mai jos **sinteza influențelor cheltuielilor de personal asupra celor două surse de finanțare:**

- milioane lei -

Explicații	Buget 2008	% din PIB	Proiect 2009	% din PIB
TOTAL INFLUENȚE Cheltuieli de personal	+711	0,14	+ 4.265	0,74
Min. Educației, Cercetării și Tineretului personal didactic din învățământul universitar	+197	0,04	+1.181	0,20
Bugetele locale personal didactic din învățământul preuniversitar	+514	0,10	+3.083	0,54
TOTAL INFLUENȚE deficit buget consolidat	-711	0.14	-4.265	0.74

Efortul financiar al măririi salariilor cadrelor didactice nu poate fi susținut. O astfel de măsură ar obliga la majorarea deficitului bugetar sau la reducerea drastica a cheltuielilor cu investițiile. Această din urmă variantă are, de asemenea, consecințe

extrem de negative căci ar însemna oprirea procesului de modernizare și construcție pentru grădinițe, școli și universități.

Volumul și structura bugetului total al Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului pe anii 2008 și 2009, în ipotezele aplicării și neaplicării Legii pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Explicații	2008			2009			%
	Buget aprobat	Influențe	Buget recalculat	Proiect	Influențe	Proiect recalculat	
TOTAL BUGET DE STAT	11.031,2	+197	11.228,2	17.032,3	+1.181	18.213,3	162,2
din care:							
cheltuieli de personal	449,5		449,5	516,2		516,2	114,8
bunuri și servicii	1.596,6		1.596,6	3.698,8*		3.698,8	231,7
Dobânzi	55,9		55,9	4,1		4,1	7,3
transferuri între unități	2.907,2	+197	3.104,2	4.004,7	+1.181	5.185,7	167,1
din acestea:							
-învățământul universitar	1.752,5	+197	1.949,5	2.379,6	+1.181	3.560,6	182,6
alte transferuri	984,9		984,9	412,4		412,4	41,9
proiecte cu finanțare UE	—		—	2.518,6		2.518,6	
asistență socială	426,5		426,5	854,6		854,6	200,4
alte cheltuieli	536,9		536,9	701,3		701,3	130,6
proiecte cu finanțare rambursabilă				223,5		223,5	
Cheltuieli de capital	4.029,1		4.029,1	4.098,1		4.098,1	101,7
rambursări de credite externe	44,6		44,6				

NOTĂ: Coloanele "Buget aprobat" și "Proiect" reprezintă bugetul acestui minister elaborat în condițiile neaplicării Legii pentru aprobarea O.G. nr. 15/2008, iar coloanele "Buget recalculat", "Proiect recalculat" și "Influențe" reprezintă bugetul elaborat, respectiv efortul bugetar suplimentar în condițiile aplicării Legii. La influențele din bugetul Ministerului Educației

* Creșterea ce se înregistrează la bunuri și servicii se datorează în principal creșterii acestora la acțiunea de cercetare (de la 917,4 milioane lei în anul 2008 la 2.547,9 milioane lei în anul 2009, ca urmare a scenariului de creștere a ponderii în PIB a acestei acțiuni până la 1% în anul 2010 conform Strategiei de la Lisabona) și a cheltuielilor privind achiziționarea de mobilier și echipamente pentru laboratoare și activități didactice.

Cercetării și Tineretului trebuie adăugate influențele din bugetele locale și bugetele altor instituții publice care au unități de învățământ propriu (Ministerul Aparării, Ministerul Internelor și Reformei Administrative, Serviciul Român de Informații Externe).

Cu privire la aceste majorări supunem atenției dumneavoastră următoarele:

a) Consecințe:

- ✓ presiuni sub diferite forme, ale celorlalte categorii de personal bugetar și ale celui din sectorul privat, pentru alinierea nivelului salariului la cel aprobat pentru personalul din învățământ;
- ✓ creșterea inevitabilă a salariilor din sectorul bugetar cu 50%;
- ✓ deteriorarea raportului dintre salariul obținut în sectorul privat și cel din sectorul bugetar (în prezent câștigul mediu brut din sectorul public este cu 30% mai mare decât cel din sectorul privat), astfel încât se va ajunge ca veniturile salariale medii din sectorul bugetar să fie aproape duble față de cele din sectorul privat;
- ✓ creșterea importurilor ca urmare a schimbării structurii cererii de consum a populației;
- ✓ deteriorarea raportului dintre consum și investiții cu influențe nefavorabile asupra produsului intern brut;
- ✓ creșterea suplimentară a pensiilor ca urmare a majorării salariului mediu brut care stă la baza stabilirii punctului de pensie;
- ✓ creșterea câștigului salarial mediu brut lunar din sectorul bugetar în anul 2009 față de media din anul 2008 cu circa 61 %;
- ✓ creșterea câștigului salarial mediu brut din sectorul concurențial cu circa 48 %;
- ✓ creșterea câștigului salarial mediu brut lunar în anul 2009 la 2.568 lei față de 1.865 lei în scenariul de bază (fără aplicarea legii);

b) Impact:

- ✓ importante resurse financiare vor fi transferate de la investiții către consum;
- ✓ masa salarială netă suplimentară față de scenariul de bază va fi de 44 miliarde lei;
- ✓ transferul sumei de 44 miliarde lei, reprezentând creșterile neprogramate de venituri medii, de la investiții către consum are următoarele consecințe:
 - formarea brută de capital fix scade cu aproape 18 puncte procentuale față de scenariul de bază (de la +13 % la -5 %);

- creșterea economică se reduce cu patru puncte procentuale (de la 6% la 2%);
 - importurile cresc cu circa 5 miliarde euro, ceea ce conduce la creșterea ponderii deficitului comercial și de cont curent în PIB cu aproape patru puncte procentuale față de scenariul de bază ;
- √ **punctul de pensie** ar urma să crească la 1 ianuarie 2009 cu încă 37,7% față de proiecția bugetară pe anul 2009, scenariul de bază, ceea ce ar însemna cheltuieli suplimentare pentru bugetul asigurărilor sociale de stat de circa 15 miliarde lei, respectiv 2,6 % din PIB;
- √ **rata inflației** se va deteriora cu circa cinci puncte procentuale, ca urmare a creșterii salariilor și a pensiilor, în condițiile unei elasticități între prețurile de consum și veniturile populației de circa 0,1, ceea ce ar conduce ca rata inflației să atingă un nivel de două cifre;
- √ companiile vor fi obligate să recurgă la **disponibilizări de personal**; estimăm că impactul ar putea ajunge la cca. 300.000 salariați.

Majorarea cu 50% a salariilor tuturor categoriilor de personal care se finanțează din fonduri publice determină cheltuieli bugetare suplimentare în anul 2009 de cca. 21 miliarde lei, respectiv aproape 4% din PIB, la care dacă s-ar adăuga și influențele ce decurg din creșterea punctului de pensie, rezultă un efort bugetar total de 36 miliarde lei, respectiv 6,2% din PIB.

În această situație, stabilitatea economică a României nu va mai putea fi asigurată, ducând la irosirea câștigurilor macroeconomice obținute în ultimii ani. Riscul de a ne reîntoarce în perioada de stagflație, caracteristică deceniului trecut, trebuie, în aceste condiții, luat, în mod serios, în calcul, cu urmări dramatice asupra nivelului de trai al românilor, pe termen lung.

2. Potrivit Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 19/2000, s-a aprobat ca pensionarii care au desfășurat activități în locurile de muncă încadrate în grupa I și/sau grupa II de muncă să beneficieze de o creștere a punctajelor realizate în aceste perioade cu 50%, respectiv 25%.

Aplicarea prevederilor acestei legi generează **influențe** financiare asupra cheltuielilor cu pensiile **de 2.754,6 milioane lei** și asupra cheltuielilor cu bunurile și serviciile (transmiterea pensiilor la domiciliu prin Poșta Română) de **28,4 milioane lei**, influența totală ce reprezintă **0,48 % din PIB**.

Redăm mai jos volumul și structura cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009, impactul asupra deficitului bugetului consolidat pe anul 2009 și transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat în cazul aplicării și neaplicării legii:

-milioane lei-

Explicații	2009			
	Proiect	Influențe din aplicarea legii	%	
din PIB	Proiect recalculat			
TOTAL CHELTUIELI BUGET ASIGURĂRI				
SOCIALE DE STAT, din care:	41.560,0	+2.783,0	0,48	44.343,0
cheltuieli de personal	177,4			177,4
bunuri și servicii, din care	483,3	+28,4		511,7
cheltuieli pentru transmiterea pensiilor cu Poșta	412,0	+28,4		440,4
Dobânzi	12,0			12,0
transferuri între unități	1,6			1,6
alte transferuri	0,9			0,9
asistență socială, din care:	40.852,9	+2.754,6	0,48	43.607,5
pensiile	40.000,0	+2.754,6	0,48	42.754,6
cheltuieli de capital	31,9			31,9
TOTAL CHELTUIELI BUGET DE STAT , din care	116.813,3	+2.783,0	0,48	119.596,3
transferuri de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru echilibrare	1.247,3	+2.783,0	0,48	4.030,3
DEFICITUL BUGETULUI DE STAT	-12.956,7	-2.783,0	0,48	-15.739,7
DEFICITUL BUGETULUI CONSOLIDAT	-11.524,7	-2.783,0	0,48	-14.307,7

NOTA: Coloana "Proiect" reprezintă bugetul elaborat pentru anul 2009 în condițiile neaplicării Legii de completare și modificare a Legii nr.19/2000, iar coloanele "Proiect recalculat" și "Influențe" reprezintă bugetul calculat și efortul suplimentar ce rezultă din aplicarea Legii.

Așa după cum reiese din tabelul de mai sus **aplicarea prevederilor Legii de modificare și completare a Legii nr. 19/2000, generează influențe financiare asupra cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat în sumă de 2.783,0 milioane lei ceea ce reprezintă 0,48 % din PIB**, sumă care se reflectă în final în cheltuielile bugetului de stat, respectiv în deficitul acestui buget, deficit care la rândul său afectează deficitul bugetului consolidat.

Trebuie precizat ca art.16 din Legea nr. 19/2000 prevede că Bugetul asigurărilor sociale de stat trebuie echilibrat cu transferuri de la bugetul de stat.

3. Potrivit Legii pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului părintele care întrerupe serviciul pentru creșterea copilului beneficiază de o indemnizație care reprezintă 85 % din media veniturilor realizate pe ultimele 12 luni.

Volumul cheltuielilor bugetare ale bugetului de stat pe anul 2009 destinate plății indemnizației pentru creșterea copilului în ipoteza aplicării Legii pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 148/2005 va crește cu suma de 646 milioane lei respectiv 0,11% din PIB.

În final precizăm că influențele financiare totale ale celor trei acte normative asupra bugetului consolidat pe anul 2009 reprezintă 1,33 % din PIB, influențe care, în cazul adoptării lor, ar conduce fie la majorarea deficitului bugetar, fie la diminuarea cheltuielilor cu investițiile.

Depășirea plafonului de 3% din PIB pentru deficitul bugetar reprezintă o încălcare a Tratatului de la Maastricht, atrăgând după sine declanșarea imediată a procedurii de deficit excesiv de către Comisia Europeană și luarea unor măsuri dure de contracție a chetuielilor bugetare.

Odată cu declanșarea acestor proceduri, România ar avea de suferit o înrăutățire a ratingului suveran, cu consecința deteriorării încrederii investitorilor și a creșterii costurilor de finanțare, precum și compromiterea calendarului de adoptare a monedei europene în anul 2014.

4. Potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 108/2008 pentru modificarea unor acte normative din domeniul social și Ordonanței Guvernului nr. 26/2008 cu privire la rectificarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2008 valoarea punctului de pensie s-a majorat începând cu 01 octombrie a.c. la 697,5 lei (de la 581,3 lei).

Influențele financiare ce rezultă din aplicarea acestor două ordonanțe pentru anii 2008 și 2009 se prezintă astfel:

Explicații	- milioane lei -	
	2008	2009
	Buget initial	Influente din majorare punct de pensie
	Buget recalculat	Proiect

VENITURI TOTALE, din care	32.004,5	+1.870,0	33.874,5	41.505,1
venituri proprii, din care conform:	30.624,9	+1.870,0	32.494,9	40.257,8
Legii bugetare	30.624,9		30.624,9	40.257,8
O.G. nr. 26/2008		+1.350,0	1.350,0	
OUG nr. 108/2008		+520,0	520,0	
a) venituri din transferuri de la				
 bugetul de stat	1.379,6		1.379,6	1.247,3
CHELTUIELI TOTALE, din care:	32.004,5	+1.870,0	33.874,5	41.505,1
pensii	30.985,3	+1.850,7	32.836,0	40.000,2
chelt. cu transmiterea pensiilor	318,4	+19,3	337,7	412,0
EXCEDENT/DEFICIT	0,0	0,0	0,0	0,0

NOTĂ: majorarea punctului de pensie începând cu 1 octombrie 2008 s-a realizat în exclusivitate pe seama veniturilor ce se vor încasa din contribuțiile pe care le datorează la acest buget atât angajatorii cât și asigurații. Această decizie a fost luată ca urmare a încasărilor ce s-au realizat la bugetul asigurărilor sociale de stat în primele opt, respectiv nouă luni ale acestui an. La data adoptării de către Guvern a celor două ordonanțe veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat se încasaseră în proporție de 65,4 % (27 august a.c., OG nr. 26/2008) și respectiv de 68,9 % (18 septembrie a.c., OUG nr. 108/2008), iar la data de 17 octombrie a.c. acestea reprezentau 74 % din prevederile aprobate acestui buget pe acest an.

Cele două acte normative, prin care s-a majorat valoarea punctului de pensie în avans, au aceleași influențe financiare atât asupra veniturilor cât și asupra cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2008 și prin urmare nu este afectat echilibrul acestui buget.

Majorarea valorii punctului de pensie în avans începând cu 1 octombrie 2008 nu a periclitat construcția bugetului consolidat pe anul 2009, deoarece de la începutul procesului bugetar s-a avut în vedere această creștere care a fost, de altfel, legiferată prin Legea nr.250/2007 pentru modificarea Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.

În legătură cu **proiectele legilor bugetare** țin să vă informez, domnule Prim-Ministru, că în ședința de Guvern ce se va ține în săptămâna 20 - 24 octombrie a.c. Ministerul Economiei și Finanțelor va prezenta Guvernului proiectele legilor bugetare pe anul 2009 și anexele la acestea.

În consecință,

aplicarea celor trei legi adoptate recent de Parlament și care fac obiectul solicitării dumneavoastră, precum și toate consecințele ce decurg din acestea, pot duce la majorarea deficitului bugetar pentru anul 2009 cu cca 5% din PIB

și la o instabilitate economică cu grave consecințe asupra nivelului de trai și asupra evoluției pe termen lung a țării noastre, instabilitate pe care condițiile nefavorabile ale piețelor internaționale nu vor face decât să o agraveze.

MINISTRU

VARUJAN VOSGANIAN

MINISTRU

MARIANA CÂMPEANU